

СВІТ — ЦЕ ГОДИННИК, ЗАВЕДЕНИЙ НАВСПАК.

Я чую це в крижаних пальцях вітру, що шкрябають у вікно. Вдихаю з пліснявою килимового покриття і смородом гнилих шпалер старого готелю. І відчуваю в грудях Потихоні, коли вона спить. Калатання її серця, ритм її дихання, тепло в морозному повітрі — все це годинник, заведений навспак.

З протилежного боку кімнати біля вікна чатує Кассі Салліван. Позаду неї, крізь вузьку шпаринку між фіранками, просочується місячне сяйво, освітлюючи пасма закрижанілого подиху, який виходить з її рота. Поруч з нею на ліжку спить її менший брат — крихітна грудка під горою ковдр. Вікно, ліжка, знову вікно — її голова гойдається, мов маятник. Поворот її голови, ритм її дихання — як і Пальчика, Потихоні, мого — відбивають час годинника, заведеного навспак.

Підіймаюся з ліжка. Потихоня стогне уві сні й пірнає глибше під ковдри. Мене сковує холод, стискаючи груди, хоча окрім чобіт і парки*, яку беру в ногах ліжка, я повністю вдягнена. Салліван спостерігає за тим, як я одягаю чоботи, а потім іду до вбиральні по рюкзак і рушницю. Приєднуюся до неї біля вікна. Відчуваю, що мушу сказати щось на прощання. Ми можемо ніколи більше не побачитися.

— Значить, ідеш, — мовить вона.

Її бліда шкіра сяє в молочному світлі. Розсип ластовиння немов ширяє над її носом і щоками.

Завдаю рушницю на плече.

— Іду.

— Я розумію, чому Дундук: він похнюпа. З Пальчиком усе ясно: Сем — малявка. Можу уявити, чому так назвали

* Тепла куртка з каптуром, відома також під назвою «аляска».

Потихоню. Щодо Зомбі — не дуже: Бен не розповідає, а Гепу так охрестили через його вайлуватість. Але чому Джокер?

Я відчуваю, куди вона хилить. Окрім Зомбі й свого брата, вона більше ні в кому не впевнена. Прізвисько «Джокер» живить її параною.

— Я людина.

— Так, — вона дивиться у щілину між фіранками на блискучу закрижанілу парковку на два поверхи нижче. — Дехто інший те саме говорив. І я, дурепа, повірила.

— Не така і дурепа, враховуючи обставини.

— Не прикидайся, Джокере, — вистрілює вона. — Я знаю, що ти не віриш мені щодо Евана.

— Я тобі вірю. Це його розповідь не має сенсу.

Прямую до дверей, аж вона кидається на мене. Не прококуйте Кассі Салліван з приводу Евана Вокера! Я на неї не ображаюся. Еван — це крихітне деревце, що виросло посеред голої скелі, на якій вона висить, і те, що його не стало, змушує її ще міцніше за нього чіплятися.

Потихоня мовчить, але я відчуваю на собі її погляд. Знаю, що вона не спить. Вертаюся до ліжка.

— Візьми мене з собою, — шепоче вона.

Я хитаю головою. Ми вже сто разів це проходили.

— Я ненадовго — на кілька днів.

— Обіцяєш?

Не можу, Потихоне. Обіцянки — це єдина валюта, що ходить. Їх треба витратити з розумом. Її нижня губа тремтить, очі блищать.

— Гей, — м'яко звертаюся до неї. — Що я тобі про це говорила, солдате? — борюся з поривом торкнутися її. — Пріоритет номер один?

— Жодних поганих думок, — покірно відповідає вона.

— Тому що погані думки роблять що?

— Вони роблять нас слабкими.

— А що відбувається, коли ми стаємо слабкими?

— Ми помираємо.

— А ми хочемо померти?

Вона хитає головою.

— Ще ні.

Торкаюся її обличчя. Холодні щоки, теплі сльози. Ще ні. За людським часоміром, який вже майже добіг кінця, ця маленька дівчинка уже, напевно, вважається зрілою. Салліван і я — ми старі. А Зомбі? Дряхлий дід.

Він чекає на мене у фойє, одягнений у пуховий жилет поверх яскраво-жовтої кофтини. І перше, і друге відкопав з-поміж залишків у готелі (Зомбі втік з табору «Криївка» в одній лише тоненькій піжамі.) Його червоне обличчя під скуйовдженою бородою видає лихоманку. У прострелений мною і залатаний нашим дванадцятирічним медиком бік, що знову закровив під час втечі з «Криївки», напевно, потрапила інфекція. Спершись на стійку реєстрації, він затискає долонею рану і намагається вдавати, що все круто.

— А я вже запідозрив, що ти передумала, — каже Зомбі, і його темні очі виблискують, немов дражняться, хоча це можна списати на лихоманку.

Хитаю головою.

— Потихоня.

— З нею все буде гаразд.

Щоб заспокоїти мене, він випускає з клітки свою вбивчу посмішку. Зомбі не надто шанує безцінність обіцянок, інакше не розкидався б ними так буденно.

— Я не за Потихоню хвилююся. Щось у тебе кепський вигляд, Зомбі.

— Це все погода. Згубно позначається на кольорі мого обличчя, — він увінчує фразу ще одною усмішкою. Потім нахилиється вперед, чекаючи на взаємність. Коли-небудь, рядовий Джокере, ти усміхнешся мені у відповідь, і світ лусне навпіл.

— Я не готова брати на себе таку відповідальність.

Він сміється, і здається, глибоко в його грудях я чую хрипіння.

— Ось, — він пропонує мені чергову брошуру про карстові печери.

— У мене вже є, — відповідаю я.

— Візьми ще одну — на той раз, якщо загубиш.

— Не загублю, Зомбі.

— Я відішлю з тобою Гепу, — каже він.

— Ні, не відішлеш.

— Я головний, значить, відішлю.

— Тобі Гепу потрібен більше, ніж мені.

Він киває. Знає, що я відмовляюся, але не може встояти перед останньою спробою.

— Можливо, нам варто облишити цей задум. Тут не так вже й погано. Тисяча клопів, кількасот пацюків і кількадесят трупів, але краєвид з вікна фантастичний... — Досі жартує, досі намагається мене розсмішити. Роздивляється брошуру, яку тримає в руці. Двадцять три градуси круглий рік!

— Поки нас не занесе снігом чи не вдарить лютий мороз. Ситуація нестабільна, Зомбі. Ми вже надто довго тут перебуваємо.

Я не розумію. Цю тему вже обговорено до смерті, а він все продовжує смикати труп. Іноді Зомбі мене дивує.

— Ми мусимо скористатися шансом, але наосліп іти не можна — ти це знаєш, — проваджу я. — Цілком можливо, що в тих печерах переховуються інші виживанці й що вони не розстелятимуть перед нами червону доріжку, особливо якщо їм стрічався хтось із салліванських глушників.

— Чи солдатів, як ми, — додає він.

— Я оціню ситуацію і за кілька днів повернуся.

— Ловлю на обіцянці.

— Це не обіцянка.

Що ще сказати? Мільйон речей лишився невисповіданим. Можливо, зараз ми бачимося востаннє, і він також так думає, оскільки промовляє:

— Дякую, що врятувала мені життя.

— Я послала тобі кулю в бік, і тепер ти можеш померти.

Він хитає головою. Його очі блищать від лихоманки, губи сірі. Чому його назвали Зомбі? Це ніби знамення. Уперше, коли я його побачила, він віджимався на кулаках на спортивному майданчику — обличчя кривиться від люті й болю, під руками на асфальті — калюжки крові. «Хто цей хлопець?» — запитала я. «Його позивний — Зомбі; він поборов чуму», — сказали мені, але я не повірила. Ніхто не може здолати чуму. Чума — це смертний вирок. Резнік, муштровий сержант, схилився над ним, надриваючи легені від крику, а Зомбі в мішкуватій блакитній гімнастерці вже долав межу знесилля. Не знаю, чому я здивувалася, коли він попросив мене його підстрелити, щоб він міг виконати свою нездійсненну обіцянку перед Пальчиком. Коли дивишся смерті в очі й смерть моргає перша, нічого не здається неможливим.

Навіть читання думок.

— Я знаю, про що ти думаєш, — промовляє він.

— Ні, не знаєш.

— Ти міркуєш, чи варто поцілувати мене на прощання.

— Навіщо ти це робиш? — запитую я. — Навіщо фліртуєш зі мною?

Він знижує плечима. Його усмішка перекошена, як і його тіло, що схилилося до стійки.

— Це нормально. Хіба ти не сумуєш за нормальним? — запитує він і зазирає глибоко в мої очі, як завжди, щось шукаючи, і я ніколи не знаю, що саме. — Ну, знаєш, за кафе-драйвами, кіно суботніми вечорами, бутербродами з морозива або стрічкою новин у «твітері»?

Я хитаю головою.

— У мене не було «твітеру».

— «Фейсбук»?

Я починаю дратуватися. Іноді мені важко уявити, як Зомбі вдалося прожити так довго. Чіплятися за речі, які втрачено, — це те ж саме, що сподіватися на те, чого ніколи не буде. Обидві дороги ведуть у безвихідь.

— Це неважливо, — кажу я. — Усе це не має значення.

Сміх Зомбі виходить глибоко з нутра і, досягнувши поверхні, булькотить, немов перегріте повітря гарячого джерела. Я більше не дратуюся. Я розумію, що він застосовує свій шарм, усвідомлюючи водночас, що це не притупить гостроти моменту. Ще одна причина, чому Зомбі трохи нервує.

— Дивно, — каже він. — Скільки ми перемізували про все це! А знаєш, що дійсно має значення? — і чекає на мою відповідь. Я відчуваю, що від мене очікується жарт, тож просто мовчу. — Шкільний дзвоник.

Він таки загнав мене в кут. Знаю, що зараз буде якась маніпуляція, але вдяти нічого не можу.

— Шкільний дзвоник?

— Найбуденніший звук на світі. І коли все це скінчиться, то знову зазвучать шкільні дзвоник. — Він повторює думку, хвилюючись, напевно, що я не зовсім розумію. — Подумай лише! Коли знову задзвенить шкільний дзвінок, це означатиме, що нормальне життя повернулося. Діти біжать у класи, з нудьгою чекаючи завершення шкільного дня, й міркують про те, що робитимуть увечері, на вихідних, протягом наступних п'ятдесятьох років. Як і ми, вчитимуть про природні лиха, хвороби й світові війни. Можна уявити: «Під час наступу Чужих загинуло сім мільярдів людей», — а потім задзвонить дзвоник і всі поквапляться на обід, і скаржитимуться на змокрілі картопляні кульки. Якот: «Сім мільярдів людей — ого як багато! Який жах! Ти їстимеш ці кульки?» Це — нормально. От що має значення.

Значить, то був не жарт.

— Змокрілі картопляні кульки?

— Забудь, то все пусте! Я ідіот.

Він усміхається. Його зуби здаються білосніжними на тлі щетини, і тепер, оскільки він про це заговорив, я починаю думати про те, щоб його поцілувати і чи колотиметься стерня над його верхньою губою.

Жену геть ці думки. Обіцянки безцінні, а поцілунок — це свого роду обіцянка.

2

Незахмарене зоряне світло розбавляє пітьму, обливаючи дорогу перлистою білиною. Суха трава сяє, голі дерева мерехтять. Окрім вітру, що завиває над мертвою землею, світ по-зимовому тихий.

Присівши біля занімілого джипу, кидаю останній погляд на готель. Непоказний двоповерховий білий прямокутник серед скупчення подібних непоказних білих прямокутників. Усього за шість кілометрів від велетенської діри, що колись була табором «Криївка». Названий «Вокер-готелем» на честь архітектора тієї діромахи. Салліван сказала нам, що вони з Еваном попередньо домовилися тут зустрітися. Я подумала, що готель занадто близько до місця злочину, надто незручний з оборонного погляду і що взагалі: Еван Вокер — мертвий. «Для зустрічі потрібні двоє», — нагадала я Зомбі. Мій протест було відхилено: якщо Еван Вокер справді один з них, то, можливо, він знайшов спосіб вижити.

— Як? — запитала я.

— Там були рятувальні капсули, — відповіла Салліван.

— І?

Вона нахмурилася і глибоко вдихнула.

— І... він міг врятуватися в одній з них.

Я подивилася на неї, вона — на мене. Ми обидві мовчали. Потім Зомбі промовив:

— Нам треба десь прихиститися, Джокере. — На той момент він ще не знайшов брошуру про карстові печери. — І нам варто дати йому кредит довіри.

— Якої саме довіри? — запитала я.

— Що він той, за кого себе видавав, — і Зомбі зиркнув на Салліван, яка досі свердлила мене поглядом. — І що дотримає обіцянку.

— Він обіцяв, що знайде мене, — пояснила вона.

— Я бачила вантажний літак, — зазначила я. — Але не рятувальну капсулу.

Салліван спалахнула під ластовинням.

— Лише тому, що ти не бачила...

Я повернулася до Зомбі.

— Це не має сенсу. Тисячолітня істота, набагато розвиненіша за нас, постає проти свого виду — заради чого?

— У цю частину мене не посвячували, — відповів Зомбі напівусміхнено.

— Вся його історія дивна, — сказала я. — Чиста свідомість, що міститься в людському тілі. Якщо їм не потрібні тіла, то й планета не потрібна.

— Можливо, їм потрібна планета для чогось іншого, — Зомбі старався у поті чола.

— Наприклад? Вирощувати худобу? Поїхати у відпустку?

Щось іще турбувало мене — настирний внутрішній голос, який говорив: щось тут не сходиться. Але я не могла вловити, що саме. Щоразу, коли я намагалася його наздогнати, воно вислизало.

— У нас не було часу обговорювати всі деталі, — відповіла Салліван. — Я була зосереджена на тому, щоб визволити свого маленького брата з табору смерті.